ΘΕΩΡΗΜΑ (Αντίστροφης απεικόνισης)

Έστω X, Y χώροι Banach, $T: X \to Y$ φραγμ. τελεστής, 1-1, επί. Τότε $T^{-1}: Y \to X$ είναι συνεχής

Αποδ

Έστω $S = T^{-1}: Y \to X$.

Αρκεί να δ.ο $A \subseteq X$ ανοιχτό $\Rightarrow S^{-1}(A) \subseteq Y$ ανοικτό.

Έχω $y \in S^{-1}(A) \Leftrightarrow S(y) \in A \Leftrightarrow T^{-1}(y) \in A \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow y \in T(A)$

Άρα $\left.\begin{array}{l} S^{-1}(A) = T(A) \\ A = \text{ανοικτό},\ T: X \to Y \text{ ανοικτή} \end{array}\right\} \Rightarrow S^{-1}(A) = \text{ανοικτό}$ $\square$

Παράδειγμα:

Έστω $Y = (C[0,1], \|\cdot\|_1)$ με νορμα $\|f\|_1 = \int_0^1 |f(t)|dt$

Δείξτε ότι ο Y όχι Banach

Αποδ Έστω $Y =$ Banach

Θεωρώ $T: X = (C[0,1], \|\cdot\|_\infty) \to Y$ με $T(f) = f$

Έχω $\|f\|_1 = \int_0^1 |f(t)|dt \leq \int_0^1 \|f\|_\infty dt = \|f\|_\infty$

Άρα $\|T(f)\|_1 \leq \|f\|_\infty$

Επομένως ο $T =$ συνεχής τελεστής

Επειδή $T =$ 1-1, επί τότε από το Θεώρημα ανοιχτής απεικόνισης $T^{-1}: Y \to X$ συνεχής

Θεωρώ $f_n(t) = t^n \Rightarrow \|f_n\|_1 = \int_0^1 |t^n|dt = \frac{1}{n+1} \to 0$

Άρα $\|f_n\|_\infty = \|T^{-1}(f_n)\|_1 = \|f_n\|_1 = \frac{1}{n+1} \to 0$

Άτοπο, διότι $\|f_n\|_\infty = 1 \ \forall n$

Άρα ο Y όχι Banach

ΘΕΩΡΗΜΑ (Κλειστού γραφήματος)

Έστω X, Y χώροι Banach, $T: X \to Y$ γραμμική,

$$X \oplus Y = \{(x,y) : x \in X, y \in Y\} =$$

= χώρος Banach με νόρμα $\|(x,y)\| = \|x\| + \|y\|$

$$G_r(T) = \{(x, T(x)) : x \in X\} = \text{γράφημα της } T.$$

Αν $G_r(T)$ κλειστό υποσύνολο του $X \oplus Y$, τότε T = συνεχής

Αποδ.

- Έχω $\left.\begin{array}{l} X \oplus Y \text{ Banach} \\ G_r(T) = \text{κλειστό στον } X \oplus Y \end{array}\right\} \Rightarrow G_r(T) = \text{Banach}$

- Ορίζω: $P_1 : G_r(T) \to X, \ P_1(x, T(x)) = x$

  $P_2 : G_r(T) \to Y, \ P_2(x, T(x)) = T(x)$

Οι P_1, P_2 είναι συνεχείς φ.γ.τ.

Επιπλέον η P_1 = 1-1, επί, άρα από το Θεώρημα αντιστροφής απεικόνισης,

$$P_1^{-1} : X \to G_r(T) = \text{συνεχής}$$

Έχω

$$\begin{tikzcd} X \arrow[r, "P_1^{-1}"] \arrow[dr, "T"'] & G_r(T) \arrow[d, "P_2"] \\ & Y \end{tikzcd}$$

$$P_2 \circ P_1^{-1}(x) = P_2(x, T(x)) = T(x) \quad \forall x \in X$$

Άρα $T = P_2 \circ P_1^{-1}$ = συνεχής □

Θεώρημα (Αρχή ομοιόμορφου φράγματος)

Έστω X = Banach, Y = χώρος με νόρμα,

$T_\iota : X \to Y$, $\iota \in I$ φραγμένοι τελεστές, ώστε $\sup_\iota \|T_\iota(x)\| < +\infty$

$\forall x \in X$.

Τότε υπάρχει $M > 0$: $\sup_{\iota \in I} \|T_\iota\| \le M$

Απόδειξη

· Έστω $A_n = \{x \in X : \|T_\iota(x)\| \le n \ \forall \iota \in I\}$, $n \in \mathbb{N}$

· Αν $f_\iota(x) = \|T_\iota(x)\|$, $x \in X$, τότε η f_ι = συνεχής και

άρα $f_\iota^{-1}([0,n])$ = κλειστό $\forall \iota \in I$, $\forall n \in \mathbb{N}$

Άρα $A_n = \bigcap_{\iota \in I} f_\iota^{-1}([0,n])$ = κλειστό $\forall n \in \mathbb{N}$

· Αν $x \in X$, αφού $\sup_\iota \|T_\iota(x)\| < +\infty$, $\exists n \in \mathbb{N}$ ώστε

$$\|T_\iota(x)\| \le n \ \forall \iota \in I \Rightarrow x \in A_n$$

· Επομένως $X = \bigcup_{n=1}^{\infty} A_n$

Από το Θεώρημα Baire, $\exists n_0$: $\mathring{A}_{n_0} \neq \emptyset \Rightarrow$

$$\Rightarrow \exists x_0 \in X, \delta > 0 : B(x_0, \delta) \subseteq A_{n_0}$$

· Έστω $x \in X$, $\|x\| = 1$, για κάθε $\iota \in I$ έχουμε

$$\|T_\iota(x)\| = \frac{2}{\delta}\|T_\iota(\tfrac{\delta x}{2})\| = \frac{2}{\delta}\|T_\iota(\tfrac{\delta x}{2} + x_0) - T_\iota(x_0)\| \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \|T_\iota(x)\| \le \frac{2}{\delta}\|T_\iota(\tfrac{\delta x}{2} + x_0)\| + \frac{2}{\delta}\|T_\iota(x_0)\| \quad (1)$$

Έχω $\frac{\delta x}{2} + x_0 \in B(x_0, \delta) \Rightarrow \frac{\delta x}{2} + x_0 \in A_{n_0} \Rightarrow \|T_\iota(\frac{\delta x}{2} + x_0)\| \le n_0$

όμοια $\|T_\iota(x_0)\| \le n_0$

· Άρα από (1) $\Rightarrow \|T_\iota(x)\| \le \frac{2}{\delta} n_0 + \frac{2}{\delta} n_0 = \frac{4 n_0}{\delta}$

- Άρα $\|T_i(x)\| \le \frac{4n_0}{\delta}$ $\forall x: \|x\|=1$

- Επομένως $\|T_i\| \le \frac{4n_0}{\delta}$ $\forall i\in I \Rightarrow \sup_{i\in I}\|T_i\| < +\infty$ □

Θεώρημα (Banach-Steinhaus)

Έστω X = Banach και Y = χώρος με νόρμα,
$T_n: X\to Y$ ΦΓΤ ώστε υπάρχει το $\lim_n T_n(x)\in Y$ $\forall x\in X$

Τότε ο τελεστής
$T: X\to Y$, $T(x)=\lim_n T_n(x)$ είναι φραγμένος

Απόδειξη

- Έστω $x\in X \Rightarrow \exists\, y\in Y: y=\lim_n T_n(x) \Rightarrow \|y\|=\lim_n\|T_n(x)\|$

Άρα η ακολουθία $(\|T_n(x)\|)_{n\in\mathbb{N}}$ είναι φραγμένη,

Δηλαδή $\sup_n \|T_n(x)\|<+\infty$ $\forall x\in X$

- Από την αρχή του ομοιόμορφου φράγματος,

$$M=\sup_n\|T_n\|<+\infty$$

- Έτσι $\|T_n(x)\|\le M\|x\|$ $\forall n\in\mathbb{N}$, $\forall x\in X$

Αφήνω $n\to+\infty$ και έχω

$$\|T(x)\|\le M\|x\| \quad \forall x\in X$$

Άρα T = φ.Γ.Τ. □

Παρατήρηση: Η υπόθεση ότι X = Banach στην αρχή του ομοιομ. φράγματος είναι απαραίτητη

Παράδειγμα:

Έστω $X=c_{00}$, $T_n: X\to\mathbb{F}$, $T_n(x)=\sum_{i=1}^{n} i x_i$, $x=(x_i)_{i\in\mathbb{N}}$

Αν $x\in X$, $x=(x_1,\dots,x_m,0,\dots)$

Άρα $|T_n(x)|\le \sum_{i=1}^{m} i|x_i| \le \left(\sum_{i=1}^{m} i\right)\|x\|_\infty$ $\forall n\in\mathbb{N}$

Άρα $\sup_n |T_n(x)|<+\infty$ $\forall x\in X$

Όμως $\|T_n\|\ge \|T_n(e_n)\|=n$ $\forall n \Rightarrow \sup_n\|T_n\|=+\infty$ □

Στοιχεία Γενικής Τοπολογίας

ΟΡΙΣΜΟΣ: Ένας τοπολογικός χώρος, είναι ένα ζεύγος (X, τ) όπου X = σύνολο και τ = οικογένεια υποσυνόλων του X, ώστε

(i) $\phi, X \in \tau$

(ii) Η τ κλειστή στις αυθαίρετες ενώσεις στοιχείων της

Δηλ. $\{G_i : i \in I\} \subseteq \tau \Rightarrow \bigcup_{i \in I} G_i \in \tau$

(iii) Αν $G_1, G_2 \in \tau \Rightarrow G_1 \cap G_2 \in \tau$

→ Η τ ονομάζεται τοπολογία στο X και τα στοιχεία της, ανοικτά σύνολα

→ Ο (X, τ) λέγεται Hausdorff αν $\forall x, y \in X$ με $x \neq y$, υπάρχουν $G_1, G_2 \in \tau$ με $x \in G_1$, $y \in G_2$, $G_1 \cap G_2 = \phi$

Παραδείγματα:

(i) Αν X = σύνολο, $\tau = \{\phi, X\}$ = τοπολογία στο X

Είναι η μικρότερη τοπολογία στο X

(ii) Αν X = σύνολο, $P(X) = \{A : A \subseteq X\}$ = τοπολογία στο X

Είναι η μεγαλύτερη τοπολογία στο X και ονομάζεται διακριτή τοπολογία

(iii) Αν (X, d) = μετρικός χώρος,

$$\tau_d = \{A \subseteq X : A = d\text{-ανοικτό}\} = \text{τοπολογία στο } X$$

ΟΡΙΣΜΟΣ:
Ο τοπολογικός χώρος (X, τ) λέγεται μετρικοποιήσιμος αν η τοπολογία του προκύπτει από μετρική

Δηλ. υπάρχει μετρική d στο X ώστε $\tau = \tau_d$.

<u>ΟΡΙΣΜΟΣ</u> Έστω (X, τ) τοπολογικός χώρος.
Μια οικογένεια $\mathcal{B} \subseteq \tau$ λέγεται βάση της τοπολογίας τ, αν κάθε $G \in \tau$, είναι ένωση στοιχείων της $\mathcal{B}$

<u>Παραδείγματα:</u>
Έστω (X, d) μετρικός χώρος,

$$\mathcal{B} = \{ B_d(x,\varepsilon) : x \in X,\ \varepsilon > 0 \} = \text{βάση της } \tau_d$$

Διότι κάθε $G \in \tau$ γράφεται $G = \bigcup_{\varepsilon \in I} B(x,\varepsilon)$

<u>ΟΡΙΣΜΟΣ</u> Έστω (X, τ) τοπολογικός χώρος

(i) Ένα σύνολο $N \subseteq X$ λέγεται περιοχή του $x \in X$, αν υπάρχει $G \in \tau$ ώστε $x \in G \subseteq N$

(ii) Η οικογένεια όλων των περιοχών του x, $\mathcal{N}_x$, ονομάζεται σύστημα περιοχών του x

(iii) Μια υποοικογένεια $\mathcal{B}_x \subseteq \mathcal{N}_x$ λέγεται βάση περιοχών του $x \in X$ αν $\forall N \in \mathcal{N}_x,\ \exists B \in \mathcal{B}_x :\ B \subseteq N$

<u>Παραδείγματα:</u>
Αν (X, d) μετρικός χώρος, $x \in X$,

$$\mathcal{B}_x = \{ B_d(x, \tfrac{1}{n}) : n \in \mathbb{N} \} = \text{βάση περιοχών του } x$$

(Διότι $\forall\ G \subseteq X$ ανοικτό με $x \in G$, $\exists\ n \in \mathbb{N}$:
$B_d(x, \frac{1}{n}) \subseteq G$)

<u>ΟΡΙΣΜΟΣ</u>: (X, τ) = τοπολ. χώρος, $A \subseteq X$

(i) Το A λέγεται κλειστό αν $X \setminus A \in \tau$

(ii) Το A λέγεται συμπαγές αν κάθε ανοικτό κάλυμμά του έχει πεπερ. υποκάλυμμα

(iii) $\bar{A} = \bigcap \{ F : F = \text{κλειστό},\ A \subseteq F \}$ = κλειστή θήκη του A

(Το $\overline{A}$ = το μικρότερο κλειστό σύνολο που περιέχει το A)

(iii) $\mathring{A} = \cup \{ G : G \in \mathcal{T}, G \subseteq A \}$ = εσωτερικό του A

(Το $\mathring{A}$ = το μεγαλύτερο ανοικτό σύνολο που περιέχεται στο A)

ΟΡΙΣΜΟΣ:

Έστω X, Y τ.χ και $f: X \to Y$

(i) Η f λέγεται συνεχής στο $x \in X$ αν $\forall V \in \eta_{f(x)}$, $\exists U \in \eta_x : f(U) \subseteq V$

(ii) Η f λέγεται συνεχής αν είναι συνεχής $\forall x \in X$

(iii) Η f λέγεται ομοιομορφισμός αν είναι συνεχής, 1-1, επί και η $f^{-1}: Y \to X$ συνεχής.

ΟΡΙΣΜΟΣ:

(i) Ένα μερικά διατεταγμένο σύνολο $(\Lambda, \leq)$ λέγεται κατευθυνόμενο αν $\forall \lambda_1, \lambda_2 \in \Lambda$, $\exists \lambda \in \Lambda$: $\lambda_1 \leq \lambda$ και $\lambda_2 \leq \lambda$

(ii) Δίκτυο σε ένα σύνολο X είναι μια απεικόνιση $x: \Lambda \to X$ όπου $(\Lambda, \leq)$ = κατευθυνόμενο σύνολο

Συμβολίζω $x(\lambda) = x_\lambda$

Παραδείγματα

(1) Οι ακολουθίες είναι δίκτυα

(2) Οι απεικονίσεις $\mathbb{Z} \to X$ είναι δίκτυα

ΟΡΙΣΜΟΣ: Έστω X = τ.χ, $(x_\lambda)_{\lambda \in \Lambda}$ δίκτυο στο X

Λέμε ότι το (x_λ) συγκλίνει στο $x \in X$ αν $\forall U \in \eta_x$, $\exists \lambda_0 : x_\lambda \in U \ \forall \lambda \geq \lambda_0$

π.χ: $X = \mathbb{R}$, το δίκτυο $(\frac{1}{n})_{n \in \mathbb{N}}$ συγκλίνει στο 0 διότι $\forall U \in \eta_0$, $\exists n_0 : \frac{1}{n} \in U \ \forall n \geq n_0$

ΘΕΩΡΗΜΑΤΑ:

(i) (X,τ) = Τ.χ, $x \in X$, $A \subseteq X$

Τότε $x \in \overline{A} \Leftrightarrow \exists$ δίκτυο $(x_\delta) \subseteq A$, $x_\delta \to x$

(ii) X, Y = τχ, $f: X \to Y$

Η f συνεχής στο $x \in X$ ανν $\forall$ (x_δ) δίκτυο στο x

ώστε $x_\delta \to x$ τότε $f(x_\delta) \to f(x)$

ΟΡΙΣΜΟΣ: X_ι, $\iota \in I$ οικογένεια Τ.χ

$$X = \prod_{\iota \in I} X_\iota = \{ (x_\iota)_{\iota \in I} : x_\iota \in X_\iota \}$$

$$\pi_j : X \to X_j, \quad \pi_j((x_\iota)) = x_j$$

Η μικρότερη τοπολογία ως προς την οποία οι προβολές $\pi_j : X \to X_j$ είναι συνεχής ονομάζεται τοπολογία γινόμενο

Παρατηρήσεις:

(i) Ως προς την τοπολογία γινόμενο αν $x \in X$, ένα δίκτυο (x_δ) συγκλίνει στο x ανν $\pi_\iota(x_\delta) \to \pi_\iota(x)$ $\forall \iota \in I$

(ii) Μια βάση ως προς την τοπολογία γινόμενο είναι σύνολα της μορφής $\prod_{\iota \in I} G_\iota$ όπου $G_\iota \subseteq X_\iota$ ανοικτό, $\{\iota : G_\iota \neq X_\iota\}$ = πεπερασμένο

ΘΕΩΡΗΜΑΤΑ

(i) Το καρτεσιανό γινόμενο χώρων Hausdorff είναι χώρος Hausdorff

(ii) Το καρτεσιανό γινόμενο αριθμήσιμης οικογένειας μετρικοποιήσιμων χώρων είναι μετρικοποιήσιμος

(iii) (Tychonoff) Το καρτεσιανό γινόμενο συμπαγών Τ.χ είναι συμπαγής.

Τοπολογικοί διανυσματικοί χώροι και τοπικά κυρτοί χώροι

<u>ΟΡΙΣΜΟΣ:</u> Ένας τοπολογικός διανυσμ. χώρος (τ.δ.χ) είναι ένας γραμμικός χώρος X με μία τοπολογία ώστε

(i) $\{0\}$ = κλειστό

(ii) $+ : X \times X \to X$, $(x,y) \to x+y$ είναι συνεχής
($X \times X$ με τοπολογία γινόμενο)

(iii) $\cdot : \mathbb{F} \times X \to X$, $(t,x) \to tx$ είναι συνεχής
($\mathbb{F} \times X$ με τοπολογία γινόμενο)

<u>Παρατηρήσεις:</u>

(i) Εάν $x_0 \in X$, $t_0 \in \mathbb{F}^*$, οι απεικονίσεις

$f : X \to X$, $f(x) = x_0 + x$

$g : X \to X$, $g(x) = t_0 x$

είναι ομοιομορφισμοί.

Από αυτά προκύπτουν τα ακόλουθα:

(α) V = περιοχή του $0 \Leftrightarrow x_0 + V$ = περιοχή του x_0

(αι) V = περιοχή του $x_0 \Leftrightarrow t_0 V$ περιοχή του $t_0 x_0$

(αιι) $\left.\begin{array}{l} \{x_0\} = f(\{0\}) \\ \{0\} = \text{κλειστό} \end{array}\right\} \Rightarrow \{x_0\} = \text{κλειστό}$

Άρα όλα τα μονοσύνολα σε τ.χ X είναι κλειστά.

<u>ΠΡΟΤΑΣΗ</u> Κάθε τ.δ.χ. είναι Hausdorff

<u>Απόδειξη:</u>

· Έστω $x, y \in X$: $x \neq y \Rightarrow x - y \neq 0 \Rightarrow$

$$\Rightarrow 0 \notin \{x-y\} \Rightarrow 0 \in X \setminus \{x-y\} = \text{ανοικτό}$$

· Άρα $\exists$ περιοχή V του 0 ώστε

$$0 \in V \subseteq X \setminus \{x-y\}$$

· Από την συνέχεια της πρόσθεσης,

$$\exists\ U = \text{περιοχή του } 0 : \quad U + U \subseteq V$$

· <u>Ισχυρισμός</u> $(x-U) \cap (y+U) = \emptyset$

Πράγματι, αν $z \in (x-U) \cap (y+U) \Rightarrow$

$$\Rightarrow \begin{cases} z = x - u_1 \\ z = y + u_2 \\ u_1, u_2 \in U \end{cases} \Rightarrow \left.\begin{matrix} x - z = u_1 \in U \\ z - y = u_2 \in U \end{matrix}\right\} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow x - y \in U + U \subseteq V \subseteq X \setminus \{x-y\}$$

Άρα $x - y \in X \setminus \{x-y\}$ Άτοπο

· Έχω $x - U$ = ανοικτό σύνολο που περιέχει το x

$y + U$ = ανοικτό σύνολο που περιέχει το y

$$(x-U) \cap (y+U) = \emptyset$$

· Άρα ο X = Hausdorff $\square$